

ספר

נאמר מינים

פרשת

אחרי מות - קדושים

מאת

הרב הגאון החסיד

ר' אברהם יוסף פסח (פסחוביץ)

זצ"ל

ז"ל ע"י נכדי המחבר

(א) אחרי מות שני בני אהרן וגו'.
 ובמדרש רבה (ויק"ר כ"ט) פרשה ז"א, רבי
 מני דשאז ור' יהושע דסכנין, ור'
 יוחנן בשם ר' לוי אמרו בשביל ד'
 דברים מתו בני אהרן, וכולן כתיב
 בהם מיתה וכו', ועל ידי שהיו
 מחוסרי בגדים, וכתיב בו מיתה כו',
 ומה היו חסרין מעיל כו',
 המפרשים^ב הקשו הלא בני אהרן
 הדיוטים היו והדיוט אינו משתמש
 במעיל, והאריכו בזה הרבה.

ולענ"ד נראה דכוונת המדרש הוא,
 דאם היו נדב ואזיהוא עושים
 עבודה המחייבת עליהם, לא היו

מחויבים מיתה בשביל חסרון מעיל
 כנ"ל, רק מאחר שנאמר עליהם
 "אשר לא נזה", ועשו עבודת
 הקטורת מדעת עצמם, ומצואר
 בספרים הקדושים שעשו צחמת
 יחוד גדול שאין למעלה הימנו, לזד
 זאת שהי' חסר הליווי, ועבודת
 הקטורת נריך להיות צחשאי, וכמו
 שנאמר בפרשה זו, "וכל אדם לא
 יהי' צאהל מועד צואו לכפר
 בקודש עד לאתו", וכמצואר בדברי
 חז"ל שאפילו מלאכים לא היו
 רשאים להיות שם, ועיין צירושלמי^ג
 יומא פרק הוציאו לו, וצפסיקתא^ד

^א ויק"ר כ' ט' רבי מני דשאב ורבי יהושע דסכנין ורבי יוחנן בשם רבי לוי אמרו בשביל ארבעה דברים מתו בני אהרן, ובכלן כתיב בהן מיתה, על שהיו שתויי יין, וכתיב בו מיתה, שנאמר (ויקרא י, ט): יין ושכר אל תשת. ועל ידי שהיו מחסרי בגדים, וכתיב בו מיתה, שנאמר (שמות כח, מג): והיו על אהרן ועל בניו, ומה היו חסרין, מעיל, שכתוב בו מיתה, שנאמר (שמות כח, לה): והיה על אהרן לשרת, ועל ידי שנכנסו בלא רחיצת ידים ורגלים, שנאמר (שמות ל, כא): ורחצו ידיהם ורגליהם ולא ימתו, וכתיב (שמות ל, כ): בבאם אל אהל מועד ירחצו מים, ועל ידי שלא היו להם בנים, וכתיב בו מיתה, הדא הוא דכתיב (במדבר ג, ד): וימת נדב ואביהוא. אבא חנין אומר על ידי שלא היו להם נשים, דכתיב (ויקרא טז, ו): וכפר בעדו ובעד ביתו, ביתו זו אשתו:

^ב מתנ"כ שם ד"ה מה היו חסרים מעיל: אע"ג שהיו הדיוטין והדיוט אינו משתמש במעיל כבר נשאל על זה הרא"ש והשיב בתשובותיו כלל כ' שלפי טעותם שהחזיקו את עצמם בכהנים גדולים שהרי נכנסו לפני ולפנים עברו על ונשמע קולו בבאו אל הקודש:

^ג ירושלמי יומא ז: ר' אבהו והא כתיב (ויקרא ט"ז: ז') וכל אדם לא יהיה באהל מועד בבאולכפר בקדש עד צאתו אפי' אותן שכתב בהן (יחזקאל א': י') ודמות פניהם פני אדם לא יהיו באהל מועד אמר לו בשעה שהוא נכנס כדרכו:

^ד פסיקתא מ"ז א' אלא גדול אתה מן אהרן שלא חילקתי כבוד לבריות בעולם כיוצא בו שהיה לבוש שמנה לבושי קודש ונכנס לבית קדשי הקדשים ומלאכי השרת בורחים מלפניו וכל אדם לא יהיה באהל מועד (ויקרא ט"ז י"ז) אילו מלאכי השרת ודמות פניהם פני אדם (יחזקאל א' י') שהיו חולקים לו כבוד ובורחים מלפניו וכבודי היה מלא הבית ולא יכלו הכהנים לעמוד לשרת [מפני הענין] כי מלא כבוד ה' (מלכים א' ח' י"א) ובזמן שהוא נכנס הייתי חולק לו (כבודו) [כבוד] ומסלק את כבודי (בין) [מבין] שני הכרובים הוא שאמר

פרק מ"ז, וצמד"ר^ה פרשה כ"א פיסקה י"ז, ועיין יומא' ד' מ"ד ע"א יצוא דצר שבחשאי, ויכפר על מעשה חשאי, ומצואר שם דגם בהקטרת הקטורת צהיכל בכל יום, לא הי' רשאי שום אדם להיות שם, וע"כ מטעם זה שזעת יחוד, אינו רשאי שום אדם להיות צחדר שם, ומטעם זה עלמו הי' צמעיל פעמון זהב ורמון, פעמון זהב ורמון, משום ונשמע קולו צבואו אל

הקודש, כמו שנאמר צפרשת תלוא, כדי שכל אדם לא יהי' שם. ומאחר שנדב ואציהוא הקטירו הקטורת ועשו יחוד גדול, והוא דצר שבחשאי כנ"ל, והי' חסר להם מעיל עם הזגין והרימונים, למען לשמוע את קולם צבואם כו', ע"כ הי' חייבים מיתה, ועיין צתוס' עירוצין' ד' ק"ג ע"א ד"ה מאי כו', שהקטורת שהקטירו נו"א הי' על מזבח החיצון. וי"ל ג"כ שזה דעת

איוב אם על פיק יגביה נשר (איוב ל"ט כ"ז) אמר ר' תנחומא על פיק היה הקב"ה מגביה את כבודו (בין) [מבין] שני הכרובים בכניסתו של אהרן יגביה נשר זה הקדוש ברוך הוא כנשר יעיר קנו (דברים ל"ב י"א) וכי יעיר קנו סלע ישכון ויתלונן [על שן סלע ומצודה] (איוב שם שם וכ"ח) אע"פ שהייתי מרים (ראשי) כבודי בכניסתו אלא סלע ישכן משהיה יוצא היה חוזר וממלא את הבית:

^ה ויק"ר כ"א י"ב כל אדם לא יהיה באהל מועד, בשנה שמת בה שמעון הצדיק, אמר להם בשנה זו הוא מת, אמרו לו מנין אתה יודע, אמר להם בכל שנה ושנה היה זקן אחד לבוש לבנים ומעטף לבנים נכנס עמי ויצא עמי, שנה זו נכנס עמי ולא יצא עמי. אמר רבי אבהו ומי יאמר שאדם היה והלוא הקדוש ברוך הוא בכבודו היה נכנס עמו ויוצא עמו. אמר רבי אבהו וכהן גדול לא אדם היה, אלא כההוא דאמר רבי פנחס בשעה שהיה רוח הקדש שרוי עליו היו פניו בוערות כלפידיים עליו, הדא הוא דכתיב (מלאכי ב, ז): כי שפתי כהן ישמרו דעת וגו':

^י יומא מ"ד. ותנא דבי רבי ישמעאל על מה קטורת מכפרת על לשון הרע יבא דבר שבחשאי ויכפר על מעשה חשאי ותנן התם פורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה אמר רבי אלעזר לא שנו אלא בשעת הקטרה דהיכל אבל בשעת הקטרה דלפני לפנים מהיכל פרשי מבין האולם ולמזבח לא פרשי זמתיב רב אדא בר אבהו ואמרי לה כדי רבי יוסי אומר כשם שפורשין מבין האולם ולמזבח בשעת הקטרה כך פורשין בשעת מתן פר כהן משיח ופר העלם דבר של ציבור ושעירי עבודה זרה חהא מה מעלה יש בין ההיכל לבין האולם ולמזבח אלא שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה ובין שלא בשעת הקטרה ומבין האולם ולמזבח אין פורשין אלא בשעת הקטרה טבשעת הקטרה מיהא פרשי מאי לאו בשעת הקטרה דלפני לפנים ילא בשעת הקטרה דהיכל אי הכי הא מה מעלה ותו לא הא איכא הא מעלה דאילו מהיכל פרשי בין בשעת הקטרה דידיה בין בשעת הקטרה דלפני לפנים ואילו מבין האולם ולמזבח לא פרשי אלא בשעת הקטרה דהיכל יאהא קתני אלא שבהיכל פורשין בין בשעת הקטרה ובין שלא בשעת הקטרה ומבין האולם ולמזבח אין פורשין ע"ב אלא בשעת הקטרה והא איכא הא מעלה דאילו מהיכל פרשי בין בקדושה דידיה בין בקדושה דלפני ולפנים ואילו מבין האולם ולמזבח לא פרשי אלא בקדושה דהיכל אמר רבא שם פרישה אחת היא:

^י עירוובין ס"ג. ד"ה מאי דרוש ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח אע"פ שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט, לכאורה משמע שהקטרת שהקטירו על מזבח החיצון היה והוראת שעה היתה כדאשכחנא בקטרת של נשיאים כדאמרין בשילהי התכלת דאי על מזבח הפנימי הקטירו מאי שייכא אותה דרשה לשם והא לא היה יורד אש על מזבח הפנימי לשם קטרת דהא קי"ל בפרק אמר להן הממונה דמערכה שניה שעל מזבח החיצון לקטרת מיהו בתורת כהנים משמע שלבית קדשי הקדשים נכנסו להקטיר ולשם נשרפו וצ"ע:

המדרש, ועשו העבודה זו צד' צגדים מחמת שהיו הדיוטים, ושפיר אמר המדרש שהיו מחוסרין מעיל כנ"ל משום שהוא דבר שצחשאי, כן נ"ל לפרש דברי רבותינו ז"ל, והוא רחום יכפר. וצזה יתכן עוד לומר פי' צדברי המדרש^פ (ויק"ר כ"א ז') פרשה זו, על פסוק "ואל יצוא צכל עת אל קודש" כו', אלא צכל שעה שהוא רוצה ליכנס יכנס, רק שיכנס צסדר הזה ר' יהודה צ"ר אלעזר אומר צל"ו זוגין צל"ו רמונים, ורצנן אמרו צע"צ זוגין וצע"צ רמונים. והמפרשים נלאו ליישב דברי המדרש הא לא הי' רשאי אפילו הכה"ג ליכנס צקה"ק אלא ציו"כ צלצד, ועוד הקשו הא כשנכנס לפני ולפנים

ציו"כ, לא הי' מלוצש צמעיל, אלא צד' צגדי צוך.

אכן נראה שכוונת רבותינו ז"ל על הקטרת הקטורת שצכל יום צהיכל, שהי' צריך ליכנס צסדר הזה, צוגין ורמונים, משום וגשמע קולו, כיון שהוא דבר שצחשאי כנ"ל. ועיין רש"י ז"ל פסחים ד' צ"ה ע"צ ד"ה ונכנסו שכתב וז"ל ואפילו כהנים אסורים ליכנס לשם (להיכל) אלא לצורך, משום דכתיב "ואל יצוא צכל עת" עכ"ל. הרי דגם צהיכל יש איסור זה דאל יצוא צכל עת אל הקודש, וזאת אמר המדרש דמותר לו ליכנס צכל יום להקטיר קטרת צהיכל, רק צסדר הזה, לר' יהודה צ"ר אלעזר צל"ו זוגין וצל"ו רמונים, ולרצנן צע"צ זוגין וצע"צ רמונים, וק"ל.

^פ ויק"ר כ"א ז' ואל יבא בכל עת, אמר רבי יהודה ברבי סימון, צער גדול היה לו למשה בדבר זה, אמר אוי לי שמא נדחף אהרן אחי ממחצתו. בכל עת, יש עת לשעה, ואל יבא בכל עת. יש עת ליום (יחזקאל ד, יא): ומים במשורה תשתה. יש עת לשנה, שנאמר (שמואל ב יא, א): ויהי לתשובת השנה. יש עת לשתיים עשרה שנה (תהלים קה, יט): עד עת בא דברו. יש עת לשבעים שנה, שנאמר (דניאל ט, ב): למלאות לחרבות ירושלים שבעים שנה, ואומר (ירמיה כז, ז): עד בא עת ארצו. יש עת לעולם (תהלים ד, ח): נתתה שמחה בלבי מעת דגנם. אמר הקדוש ברוך הוא למשה לא כשם שאתה סבור, לא עת לשעה, ולא עת ליום, ולא עת לשנה, ולא עת לשתיים עשרה שנה, ולא עת לשבעים שנה, ולא עת לעולם, אלא בכל שעה שהוא רוצה לכנס יכנס, רק שיכנס בסדר הזה. רבי יהודה ברבי אלעאי אמר בשלשים ושה זוגין בשלשים ושה רמונים, ורבנן אמרי בשבעים ושנים זוגין ובשבעים ושנים רמונים:

(ב) אחרי מות שני בני אהרן וגו',
 ובמד"ר^ט (ויק"ד כ"ט) נשציל ד' דברים
 מתו בני אהרן כו', ועל ידי שהיו
 מחוסרי בגדים כו', ומה היו חסרין
 מעיל כו'. וכזר הקשו המפרשים
 הלא הדיוטים היו, וכזר כתבתי מזה.
 ובעת נ"ל לומר דהנה שמעתי
 מכ"ק אדמו"ר זל"ה זי"ע ועכ"ל
 על המד"ר פרשה זו (ויק"ד כ"א ה'),
 "בזאת יבוא אהרן אל הקודש",
 ה"ד "בתחבולות תעשה לך
 מלחמה", אם עשית חבילות עצירות
 תעשה כנגדן חבילות מצות כו',
 ואמר דאין לך אדם שאין לו שעה,
 ואהרן הכהן חזר ואסף כל העתים
 הטובים מכל איש ישראל, ועמהם
 נכנס לקדשי הקדשים ציוס

הכפורים, וזהו חבל של מצוה
 עכל"ק. ונראה מזה שלכנס לקדה"ק,
 ולהקטיר את הקטורת, הי' צריך
 הכה"ג לאסוף את כל הכחות של כל
 איש ישראל ולחצר את עצמו עמהם,
 ולעשות צסם כל ישראל, ואם אינו
 עושה כן, ובעשייתו את הקטורת,
 הוא כמו שאר איש פרטי, אינו
 ראשי ליכנס, ולהקטיר את הקטורת.
 ומצוה נקרא מלשון לוותא, חיבור,
 כמצואר צספרים הקדושים, כלומר
 שצריך כל איש ישראל בעשייתו מצות
 השי"ת להתחצר ולהתכלל את עצמו
 בקדושת ישראל, כמו שאנו אומרים
 קודם עשיית המצות ציחודא שלים
 צסם כל ישראל, ואצל בני אהרן
 נאמר "אשר לא נזה אותם",

ט' הבאנו לעיל אות א' בהערות

'ויק"ד כ"א ה' בזאת יבא אהרן, זה שאמר הכתוב (משלי כד, ו): כי בתחבולות תעשה לך מלחמה, רבי נתן
 ורבי אחא בשם רבי סימון אמר, אם עשית חבילות של עברות עשה כנגדן חבילות של מצוות, (משלי ו, יז):
 עינים רמות, (דברים ו, ח): והיו לטטפת בין עיניך. (משלי ו, יז): לשון שקר (דברים יא, יט): ולמדתם אתם
 את בניכם. (משלי ו, יז): וידיים שפכות דם נקי (דברים ו, ח): וקשרתם לאות על ירך. (משלי ו, יח): לב חרש
 מחשבות און (דברים ו, ו): והיו הדברים האלה. (משלי ו, יח): רגלים ממהרות לרוץ לרעה, הוי רץ אחר מילה
 שהיא בין ברכים. (משלי ו, יט): יפיח כזבים עד [חמס] [שקר] (ישעיה מג, יב): ואתם עדי נאם ה'. (משלי ו,
 יט): ומשלח מדנים בין אחים (תהלים לד, טו): בקש שלום ורדפהו: **ושם פי' ו'** רבי יודן פתר קריא בכהן
 גדול בכניסתו לבית קדשי הקדשים חבילות חבילות של מצוות יש בידו, בזכות התורה (דברים ד, מד): וזאת
 התורה, בזכות מילה (בראשית יז, י): זאת בריתי, בזכות שבת (ישעיה נו, ב): אשרי אנוש יעשה זאת, בזכות
 ירושלים (יחזקאל ה, ה): זאת ירושלם, בזכות שבטים (בראשית מט, כח): וזאת אשר דבר להם אביהם, בזכות
 יהודה (דברים לג, ז): וזאת ליהודה, בזכות ישראל (שיר השירים ז, ח): זאת קומתך, בזכות תרומה (שמות
 כה, ג): וזאת התרומה, בזכות המעשרות (מלאכי ג, י): ובחנוני נא בזאת, בזכות קרבנות, בזאת יבא אהרן:

וממילא לא הי' להם כח המנוה להתחזר ולהתכלל עצמם בעשיית הקטורת עם כל ישראל, וע"כ הם שעשו את הקטורת, הי' בדעה עצמית יחידית, הגם שעשו דבר גדול, אבל הי' חסר להם כח של כלל ישראל, ולכן מתו, וזה כוונת חז"ל שם במדרש, ועל שלא נטלו ענה זה מזה, כלומר שהיו עושים הכל על דעה עצמית יחידית כנ"ל, וי"ל שהדברים האלו הם בכלל מה שאמר מרנא ורצנא הרי"ם זל"ה המוצא בשפ"א שהי' חסר להם כח המנוה יעיי"ש.

ומבואר במד"ר פרשת ויקהל^{(שמו"ד} מ"ט ב') "ויעשו כל חכם לב", מה מלאכה היו עושין, אלא ראה מה כתיב "וזאת תרומה אשר תקחו מאתם, זו כנסת ישראל, שנאמר (תהלים סח, יד): כנפי יונה נחפה בכסף. ונחשת, זו ארץ ישראל, שנאמר (דברים ח, ט): ומהרריה תחצב נחשת. תכלת, זו כנסת ישראל, שנאמר (במדבר טו, יד): ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת. וארגמן ותולעת שני, זו כנסת ישראל, שנאמר (ישעיה מא, יד): אל תיראי תולעת יעקב. וכן (שיר השירים ד, ג): כחוט השני שפתותיך, ואומר (תהלים סח, כח): שרי יהודה רגמתם. דבר אחר, זהב, זה אברהם, שנבחן בכבשן האש כזהב. וכסף, זה יצחק, שנצרך ככסף על גבי המזבח. ונחשת, זה יעקב, שנאמר (בראשית ל, כז): נחשתי ויברכני ה' בגללך:

כו', וצד"ל שם צסם הזוה"ק דהרמו של תכלת, על כנסת ישראל שלמעלה, יעיי"ש, ומאחר דצמעיל נאמר "ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת", פי' שע"י המעיל אשר לצסם הכה"ג הי' נכלל בקדושת הכנסת ישראל שלמעלה, ועצד את העבודה ציחודא שלים צסם כל ישראל, וציוס כיפור לפני ולפנים היתה המנוה שכה"ג בעצמו יחזר ויכלול בעבודתו את כנסת ישראל, ולא הי' צריך ללבוש את המעיל, לכן עשה את העבודה בצגדי צוק, וצשאר ימות השנה הי' צריך מעיל כנ"ל, א"כ נדב ואציהוא שלא נצטוו, ולא הי' להם כח המנוה בהתכללות של כל ישראל, נקרא צדצרי חז"ל שהיו חסרין מעיל, כלומר שלא עשה את הקטורת צסם כל ישראל וכנ"ל והוא רחוס יכפר.

^א שמו"ר מ"ט ב' ויעשו כל חכם לב. מה מלאכה היו עושין, אלא ראה מה כתיב (שמות כה, ג): וזאת התרומה אשר תקחו מאתם, זו כנסת ישראל שהיא תרומה, שנאמר (ירמיה ב, ג): קדש ישראל לה' ראשית תבואתה. זהב וכסף, זו כנסת ישראל, שנאמר (תהלים סח, יד): כנפי יונה נחפה בכסף. ונחשת, זו ארץ ישראל, שנאמר (דברים ח, ט): ומהרריה תחצב נחשת. תכלת, זו כנסת ישראל, שנאמר (במדבר טו, יד): ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת. וארגמן ותולעת שני, זו כנסת ישראל, שנאמר (ישעיה מא, יד): אל תיראי תולעת יעקב. וכן (שיר השירים ד, ג): כחוט השני שפתותיך, ואומר (תהלים סח, כח): שרי יהודה רגמתם. דבר אחר, זהב, זה אברהם, שנבחן בכבשן האש כזהב. וכסף, זה יצחק, שנצרך ככסף על גבי המזבח. ונחשת, זה יעקב, שנאמר (בראשית ל, כז): נחשתי ויברכני ה' בגללך:

(א) דבר אל כל עדת בני ישראל, ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם, רש"י ז"ל פי"הו פרושים מן העריות ומן העצירה, שכל מקום שאתה מולא גדר ערוה, אתה מולא קדושה כו', והרמב"ן^א ז"ל כתב שענין "קדושים תהיו", לקדש עצמו צמות לו, ולכאורה הלשון "קדושים תהיו", משמע מלות עשה להיות קדושים צפעולה ממשית, ולפי דבריהם זל"ה הוא ענין שלילה, וא"כ צריך להבין

מה הוא ענין המלוא צקום ועשה להיות קדושים. אכן י"ל דשמעתי מכ"ק אדמו"ר זל"ה צסס כ"ק מרן השפת אמת זל"ה זי"ע ועכי"א צליל הסדר של פסח, דהגם לפני המדריגות של ר' פנחס בן יאיר טהרה מציאה לידי קדושה, מקודם טהרה ואח"כ קדושה, אכן צליל יציאת מצרים הי' שלא צהדרגה, מתחלה קדושה, ליל התקדש חג, ואח"כ טהרה, ספירת העומר, והרמז קדש ורחץ, מתחלה

^א ויקרא י"ט ב' ד"ה קדושים תהיו הו פרושים מן העריות ומן העצירה שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה לשון רש"י (רש"י על ויקרא י"ט:ב) אבל בתורת כהנים (פרשה א ב) ראיתי סתם פרושים תהיו וכן שנו שם (שמיני פרק יב ג) והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני כשם שאני קדוש כך אתם תהיו קדושים כשם שאני פרוש כך אתם תהיו פרושים ולפי דעתי אין הפרישות הזו לפרוש מן העריות כדברי הרב אבל הפרישות היא המוזכרת בכל מקום בתלמוד שבעליה נקראים פרושים והענין כי התורה הזהירה בעריות ובמאכלים האסורים והתירה הביאה איש באשתו ואכילת הבשר והיין א"כ ימצא בעל התאווה מקום להיות שטוף בזמת אשתו או נשיו הרבות ולהיות בסובאי יין בזוללי בשר למו וידבר כרצונו בכל הנבלות שלא הוזכר איסור זה בתורה והנה יהיה נבל ברשות התורה לפיכך בא הכתוב אחרי שפרט האיסורים שאסר אותם לגמרי וצוה בדבר כללי שנהיה פרושים מן המותרות ימעט במשגל כענין שאמרו (ברכות כב) שלא יהיו תלמידי חכמים מצויין אצל נשותיהן כתרנגולין ולא ישמש אלא כפי הצורך בקיום המצוה ממנו ויקדש עצמו מן היין במיעוטו כמו שקרא הכתוב (במדבר ו ה) הנזיר קדוש ויזכור הרעות הנזכרות ממנו בתורה (בראשית ט כא) בנח ובלוט וכן יפריש עצמו מן הטומאה אע"פ שלא הוזהרנו ממנה בתורה כמו שהזכירו (חגיגה יח) בגדי עם הארץ מדרס לפרושים וכמו שנקרא הנזיר קדוש (במדבר ו ח) בשמרו מטומאת המת גם כן וגם ישמור פיו ולשונו מהתגאל ברבוי האכילה הגסה ומן הדבור הנמאס כענין שהזכיר הכתוב (ישעיהו ט טז) וכל פה דובר נבלה ויקדש עצמו בזה עד שיגיע לפרישות כמה שאמרו על רבי חייא שלא שח שיחה בטלה מימיו באלו ובכיוצא בהן באה המצוה הזאת הכללית אחרי שפרט כל העבירות שהן אסורות לגמרי עד שיכנס בכלל זאת הצוואה הנקיות בידי וגופו כמו שאמרו (ברכות נג) והתקדשתם אלו מים ראשונים והייתם קדושים אלו מים אחרונים כי קדוש זה שמן ערב כי אע"פ שאלו מצות מדבריהם עיקר הכתוב בכיוצא בזה יזהיר שנהיה נקיים וטהורים ופרושים מהמון בני אדם שהם מלכלכים עצמם במותרות ובכיעורים וזה דרך התורה לפרוט ולכלול בכיוצא בזה כי אחרי אזהרת פרטי הדינין בכל משא ומתן שבין בני אדם לא תגנוב ולא תגזול ולא תונו ושאר האזהרות אמר בכלל ועשית הישר והטוב (דברים ו יח) שיכניס בעשה היושר וההשויה וכל לפני משורת הדין לרצון חבריו כאשר אפרש (שם) בהגיעי למקומו ברצון הקב"ה וכן בענין השבת אסר המלאכות בלאו והטרחים בעשה כללי שנאמר תשבות ועוד אפרש זה (רמב"ן על ויקרא כ"ג:כ"ד) בע"ה:

קדושה ואח"כ טהרה, ונראה לפ"ז שענין קדושה הוא כמשאה"כ "הציאני המלך חדריו", שזכה לדבוקו זו ית"ש זהיותנו קדושים כמ"ש הרמב"ן ז"ל, ואיך נזכה לזה, ע"י הטהרה מקודם, וציניאית מנרים, אשר היו ישראל צמ"ט שערי טומאה, הוצאו ישראל צחדריו של הקב"ה, הגם שלא היו טהורים, שלא בהדרגה, וע"ז נאמר "השוכן אתם צתוך טומאותם", אע"פ שהם טמאים, שכינה ציניהם, כמ"ש רש"י

ז"ל שם, אצל אח"כ שנתן לנו הקב"ה את תורתו, צא המנוה לטהר את עצמינו מקודם מכל חלאת טומאה, לזכות עי"כ לקדושה, וזה הוא המנוה צקום ועשה, קדושים תהיו, ע"י טהרה שיעשו מקודם, וזאת אמר הכתוב "כי קדוש אני ה' אלקיכם", פי' שתכניסו עצמיכם צקדושת צציכול ית"ש.

ובזה מצוה דצרי כ"ק אדמו"ר הקדוש זל"ה צשפ"אי על המדרש

^ב שם וטעם הכתוב שאמר כי קדוש אני ה' אלהיכם לומר שאנחנו נזכה לדבוק בו בהיותנו קדושים והנה זה כענין הדבור הראשון בעשרת הדברות (שמות כ ב) (ג) וצוה איש אמו ואביו תיראו (ויקרא י"ט:ג) כי שם צוה על הכבוד וכאן יצוה על המורא ואמר ואת שבתתי תשמרו כי שם צוה על הזכירה וכאן על השמירה וכבר פירשנו (שמות כ ח) ענין שניהם:

^ג קדושים תרנ"ה במד' קדושים תהיו יכול כמוני ת"ל קדוש אני קדושתי למעלה מקדושתכם. דכתיב אין קדוש כה' כי אין בלתך כי הקדושה אינו פרישה בלבד אך הש"י הוא מרומם ונבדל מכל נברא כמ"ש ואתה מרום לעולם. פי' הגם שהוא בורא הכל ומחי' הכל אף ע"פ כן הוא מרומם ונבדל וזה עדות על עצם קדושתו כי אין בלתך ואתה מחי' כל ואעפ"כ אין מי ידמה וישווה לו והוא בקדושתו עומד. וזה עדות על עצם קדושתו כענין דאיתא בשם האר"י ז"ל ביציאת מצרים דכתיב אני ולא מלאך כי מרוב טומאת מצרים לא הי' יכול מלאך לכנוס בתוכו והקב"ה לפי עצם קדושתו הוא נבדל ומרומם בכל מקום וזה מרום לעולם ה' רוממות אתה כו' בעולמך. וכתוב ואתה ו' מוסיף. לומר שהצדיקים הדבקים בו ית' גם המה מתרוממין וזוכין לבחי' הקדושה. ומעלה זו יש בישראל על המלאכים שהרי בני ירדו למצרים ומ"מ נשאר בקדושה. וזה הרמז שכ' במד' כי למלאכים קדושה א' ולבנ"י שני קדושות. דקדושת המלאך מה שהוא נפרש ונבדל מגשמיות אבל יש עוד קדושה שניתן לישראל שהגם שהם בגשמיות ובלבוש גשמי אעפ"כ יכולין להישאר בקדושה. וז"ש קדושים תהיו כענין שאמרו בהיותן יהיו שצריך איש ישראל לשמור נקודה הקדושה שבו שלא יתדבק בו פסולת. כענין שכ' לא אשית לנ"ע דבר בליעל עשה סטים שנאתי לא ידבק בי שע"י שאדם שומר עצמו כמ"ש והתקדשתם זוכה לעצם הקדושה שלא יוכל לדבוק פסולת בנפשו. וזהו השבח שמשבחין לבנ"י כשושנה בין החוחים כו'. שאע"פ שהם מעורבים בעוה"ז עכ"ז הם כשושנה אטומה ושומרים הפנימיות קדושה שבתוכם. והנה כתי' קדוש ק' ק' ה' מלא כ"ה כבודו. והם ג' בחי' זו למעלה מזו קדושה אחת כענין שנמצא במלאכים שהם נבדלים מכל גשמי. וקדוש ב' כענין שנמצא בישראל שאע"פ שמעורבים בגשמיות ובמקום טומאה מ"מ הם נבדלין. אך יש קדוש למעלה מכל זה והיא קדושתו ית"ש שאע"פ שמלא כ"ה כבודו והוא מחי' כל ומהוה כל אעפ"כ בקדושתו עומד מה שאין ב"ו יכול להשיג כמ"ש אין קדוש כה' כי אין בלתך כמ"ש לעיל. וע"ז אמר המד' יכול כמוני שירצה האדם לעשות כל מה שלבו חפץ ויסמוך שישאר בקדושתו. ובאמת זאת הי' הטענה של אותו רשע באומרו והייתם כאלהים יודעי טוב ורע. אבל הקב"ה אמר ביום אכלך ממנו מות

פרשה זו, "קדושים תהיו" יכול כמוני, ת"ל "כי קדוש אני ה'", קדושתו למעלה מקדושתכם, ופי', כי יש ג' קדושות, קדושת מלאך, שהוא פרוש ונזדל מעוה"ז לגמרי, קדושת ישראל, שהגם שהם צעוה"ז, אעפ"כ הם פרושים ונזדלים מעוה"ז, קדושת כזיכול, שמהוה כל הויות ואעפ"כ הוא פרוש ונזדל, ואם יאמר אדם שיעשה מה שלבו חפץ ויהי קדוש, צשציל זאת אמר הפסוק כי דבר זה אי אפשר להיות, קדושתו למעלה מקדושתכם, ע"כ תוכן דברי קודשו, פי' כי הי' הו"א לומר מאחר שהקצ"ה הוליאנו ממנרים לקדושתו מיד, קודם שנטהרו, ונאמר "השוכן אתם בתוך טומאותם" כנ"ל, יכול אדם להתברך בלצבו, כי גם אם לא יטהר את עצמו, ועוד עומד בטומאתו, ג"כ הוא קדוש, ועומד בקדושתו של הקצ"ה, ודבוק בו כזיכול ית"ש,

ת"ל "כי קדוש אני" קדושתו למעלה מקדושתכם, כי דבר זה אי אפשר להיות, כי רק בלצד צלחת ישראל ממנרים, אשר היו משוקעים צמ"ט שערי טומאה, הי' ההכרח לעשות כן, שלא בהדרגה שלא יטמאו יותר, כמ"ס המפרשים, והי' הקצ"ה מכניסם מיד בקדושתו עוד קודם שנטהרו, אצל לאחר שנתן לנו הקצ"ה את תורתו נריך להיות על הסדר, מקודם טהרה ואח"כ קדושה, ספירת העומר טהרה, ואח"כ מתן תורה קדושה, כסדר של רפצ"י.

ושמעתי מכ"ק אדמו"ר זל"ה זי"ע צשם הזוה"ק שצלילה של שזועות יורד טהרה לכל איש ישראל המנפה לטהרה, פי' שלאחר שנגמר הטהרה של ספירת העומר, אשרה הכינו צנ"י לעצמם, מקייע אותם הקצ"ה לטהרה שלמה, כדרך הצא לטהר מקייעים אותו, וממילא זוכים אח"כ

תמות כי גלוי וידוע לפנינו שלא הי' אדה"ר ראוי עדיין לקדושה עליונה כזו. ולכן בני צריכין לשמור הקדושה כפי מצות התורה שמלמדת לנו במה שיכולין לעשות בקדושה ומה שצריכין להתרחק ממנו. ואחז"ל לעתיד עתידין ישראל שיאמרו לפניהם קדוש כו':

להשראת הקדושה, ולקבלת התורה, כדרך "הציאני המלך חדריו", ועל אופן זה הוא מנוה של קדושים תהיו כנ"ל.

ובדרך זה פרשתי דברי הגמ"ד שקלים סוף פ"ג המציא הסדר של רפצ"י טהרה מציאה לידי קדושה, דכתיב "וטהרו וקדשו" יעיי"ש, וכן פי' רש"י ז"ל בפרשת אחרי, "וטהרו" מה שעבר, "וקדשו" לעתיד לבא, משמע ג"כ דע"י טהרה שעבר, זוכה לקדשו לעתיד לבא, ולכאורה קשה הא ציומא"י ד' נ"ט ע"א אמרי' דכ"ע מיהא היכא דגמרן מתנות דקרנות, התם יהיב על גגו, מ"ט אמר קרא "וטהרו וקדשו", מקום שקדשו שם טהרו,

ופי' רש"י ז"ל במקום שקדשו בקרנותיו, שם טהרו צהלות, הרי שפירש"י "וטהרו וקדשו", דמתחלה קדשו, ואח"כ שם טהרו צהלות, אכן י"ל דשני אלו טהרה וקדושה, פעמים יש שלא צהדרגה, כמו צלחת ישראל ממנרים כנ"ל, וכן לקדש ולטהר את מזבח הזהב, אמרי' מקום שקדשו, שם טהרו, דמקודם לריך שהקדושה תחול על מזבח הזהב ע"י מתנות הקרנות, ואח"כ וטהרו את המזבח ע"י ז' הזאות על גגו של מזבח, אצל מ"מ מאחר דכתיב מקודם "וטהרו" ואח"כ "וקדשו", ולפי' שפיר דלטהר ולקדש את האדם, קודם טהרה, ואח"כ קדושה, שזוכה אדם לקדושה

^ד ירושלמי שקלים סוף פ"ג וכן היה רבי פינחס בן יאיר אומר. זריזות מביאה לידי נקיות. נקיות מביאה לידי טהרה. טהרה מביאה לידי קדושה. קדושה מביאה לידי ענוה. וענוה מביאה לידי יראת חטא. יראת חטא מביאה לידי חסידות. חסידות מביאה לידי רוח הקדש. רוח הקדש מביא לידי תחיית המתים. תחיית המתים מביאה לידי אליהו זכור לטוב. זריזות מביאה לידי נקיות. דכתיב וכלה מכפר. נקיות מביאה לידי טהרה. דכתיב וכפר עליה הכהן וטהרה. טהרה מביאה לידי קדושה. דכתיב וטיהרו וקידשו. קדושה מביאה לידי ענוה. דכתיב כי כה אמר רם ונישא שכן עד וקדוש שמו מרום ... ואת־דכא ושפל־רוח. ענוה מביאה לידי יראת חטא. דכתיב ענוה יראת ה'. יראת חטא מביאה לידי חסידות. דכתיב וחסד ה' מעולם ועד־עולם עלי־ראיו. חסידות מביאה לידי רוח הקדש. דכתיב אז דברת־בחזון לחסידך. רוח הקודש מביא לידי תחיית המתים. דכתיב ונתתי רוחי בכם וחיייתם. תחיית המתים מביאה לידי אליהו זכור לטוב. דכתיב אז תבין יראת ה' ודעת עליון תמצא:

^ה יומא נ"ט. תניא חנניא אומר בצד צפוני הוא נותן רבי יוסי אומר בצד דרומי הוא נותן במאי קמיפלגי מר סבר פיתחא בדרום קאי ומר סבר פיתחא בצפון קאי יבדכולי עלמא מיהא היכא דגמרן מתנות דקרנות התם יהיב על גגו מאי טעמא אמר קרא וטהרו וקדשו מקום שקדשו שם טיהרו:

ע"י טהרה מקודם (ועמ"ש צפרשת חקת חות ח').

ובהאמור יש לפרש דברי המד"ר¹ (ויק"ר כ"ד ח') פרשה זו העליונים לפי שאין יצה"ר עצמו זהם קדושה אחת וכו', אצל התחתונים לפי שיצה"ר שולט זהם הלואי בשתי קדושות יעמדו כו' "והתקדשתם והייתם קדושים" כו', והמפרשים האריכו בזה, ומרן הקדוש זל"ה זי"ע ועכי"א צשפ"א העמיק ומלמד דעת

בזה, ולפי דרכינו י"ל כי לפעמים מציא הקצ"ה את ישראל לקדושה עליונה עוד קודם שנטהרו שלא בהדרגה, כמו ביציאת מצרים כנ"ל, וכל מקום הוא בהדרגה, וזאת אמר המדרש לפי שהיצה"ר שולט זהם, זאת הוא שלא בהדרגה כנ"ל, וקדושה השני' הוא בהדרגה מקודם טהרה ואח"כ קדושה, כמו שסידר רפצ"י, וטהר לבנו לעצדך באמת.

¹ ויק"ר כ"ד ח' רבי אבין תרתין, רבי אבין אמר משל למלך שהיה לו מרתף של יין והושיב בו המלך שומרים, מהם נזירים ומהם שכורים, לעת ערב בא לתן שכרם, נתן לשכורים שני חלקים ולנזירים חלק אחד, אמרו לו אדוננו המלך לא כלנו שמרנו כאחד, מפני מה אתה נותן לאלו שני חלקים ולנו חלק אחד, אמר להם המלך, אלו שכורים הן ודרכן לשתות יין, ולפיכך אני נותן לאלו שני חלקים ולכם חלק אחד, כך העליונים לפי שאין יצר הרע מצוי בהם קדושה אחת, שנאמר (דניאל ד, יד): ומאמר קדישין שאלתא, אבל התחתונים לפי שהיצר הרע שולט בהם הלואי בשתי קדושות יעמדו, הדא הוא דכתיב: דבר אל כל עדת בני ישראל, וכתיב (ויקרא כ, ז): והתקדשתם והייתם קדשים. רבי אבין אמר אחרי, משל לבני מדינה שעשו שלש עטרות למלך, מה עשה המלך, נתן בראשו אחת, ושתיים בראשם של בניו. כך בכל יום ויום העליונים מכתירין להקדוש ברוך הוא שלש קדושות, מה הקדוש ברוך הוא עושה נותן בראשו אחת ושתיים בראשן של ישראל, הדא הוא דכתיב: דבר אל כל עדת בני ישראל קדשים תהיו, והתקדשתם והייתם קדשים:

ב) אעתיק כאן מה שאמרתי ציום
 א' דשזועות תש"א צעיר ניצא
 (נרפת) צעת שגמרו שם המקוה,
 והוא התעוררות צענין חומר איסור
 נדה.

יום זה אשר אנחנו עומדים בו
 היום הוא שלשת אלפים שני מאות
 ושלש וחמישים שנה מיום הנצחה,
 מעמד הר סיני, שקבלנו תורתנו
 הקדושה, וזאת הוא אחת מששה
 זכירות שאנו נריכים לזכור, "יום
 אשר עמדת לפני ה' אלקיך בחורב",
 תורתנו הקדושה, הוא הקיום של
 עם ישראל עד היום הזה, צלי ארץ,
 נפזרים ונדחים בארבע רוחות
 השמים, צין זאבי הטרף, אשר כל
 אחד רוצה לטרוף ולבלוע השה
 הקטנה, שה פזורה ישראל, לאצד
 אותה ולמחות אותה ח"ו, אכן
 תהלה לא-ל ית', שנתן לנו את
 תורתו, תורת אמת, וחיי עולם נטע
 בתוכנו, הוא נתן לנו התחזקות
 וקיום, התורה הישנה החדשה,
 נתנת לנו כח ועוז, שהאומות אינם

יכולים למחות את שמנו ח"ו
 מלהיות לעם, כמש"נ "היום הזה
 נהיית לעם", פי' ע"י היום הזה,
 כל יום יהא צעיניך כחדשים, ועי"כ
 נהיית לעם, תתחזק להיות לעם, וכל
 אומה ולשון לא יוכלו לכלות ולאצד
 ח"ו אותנו מלהיות לעם.

ובאמת הי' נריך להיות קבלת
 התורה מיד ציום חמשה עשר בניסן
 ציום אשר הוצאנו ה"א מארץ
 מצרים, כמו שאמר הקב"ה למשה
 רבינו ע"ה עוד צהייתם צמצרים,
 "צהויאלך את העם תעצדון את
 האלקים על ההר הזה", אמרו לו
 ישראל רבינו משה, אימתי עצודה
 זו, אמר להם לסוף חמשים יום,
 והי' מונים כ"א לעצמו, יום אחד
 עבר, ואנחנו קרובים יותר לקבלת
 התורה, וכן בכל יום עד לקבלת
 התורה, ומאחר שהראו ישראל
 צספירת הימים אלו חציבות גדולה
 לקבלת התורה, עשה הקב"ה
 מספירה זו, מצוה, וזאת היא מצות
 ספירת העומר.

השמים לכ"ח מישראל שמנפה לטהרה, והוא כנ"ל כשנתעורר היום של קצלת התורה, נריכים כ"ח מקודם לטהר לצו, והסיוע צא מן השמים.

ויש לומר צוה עוד רמז, כי צפרשת פרה אדומה נאמר "זאת חקת התורה" כלומר כשתרצה לדעת חקת התורה, באיזה אופן לקבל את התורה, כתצה התורה אח"כ מלות פרה אדומה, כלומר לטהר את

ובספרים הקדושים' מזוהר שמנות ספירה הוא, כמו ספירת שבעה נקיים לאשה שמטהרת עצמה מטומאתה, כי מלוא למימני יומי, ומלוא למימני שבועי, והשבעה שבועות המה כמו שבעה נקיים שאשה נדה סופרת צעת שמטהרת עצמה, מחמת שהיו ישראל משוקעים במזרים צמ"ט שערי טומאה ר"ל, והיו נריכים לטהר עצמם קודם קצלת התורה, לקבל את התורה הקדושה צטהרה, וצוה"ק¹ פרשת אמור אי' שצלילה זו של שבועות יורדת טהרה מן

¹ זוה"ק אמור צ"ז. רבי אבא ורבי חייה הוו אזלי באורחא, אמר רבי חייה, כתיב, (ויקרא כ"ג) וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאתכם את עמר התנופה. מאי קא מיירי. אמר ליה, הא אוקמוה חברייא, אבל תא חזי, ישראל כד הוו במצרים, הוו ברשותא אחרא, והוו אחידן במסאבותא, כאתתא דא, כד היא יתבא ביומי דמסאבותא. בתר דאתגזרו, עאלו בחולקא קדישא, דאקרי ברית. כיון צ"ז ב דאתאחדו ביה, פסק מסאבותא מנייהו, כדא אתתא כד פסקו מנה דמי מסאבותא. בתר דאתפסקו מנה, מה כתיב. (ויקרא ט"ו: כ"ח) וספרה לה שבעת ימים. אוף הכא, כיון דעאלו בחולקא קדישא, פסקא מסאבו מנייהו, ואמר קודשא בריך הוא, מכאן ולהלאה חושבנא לדכיותא, וספרתם לכם, לכם דייקא, כמה דאת אמר וספרה לה שבעת ימים, לה: לעצמה. אוף הכא לכם: לעצמכם. ולמה. בגין לאתדכאה במיין עלאין קדישין, ולבתר למיתי לאתחברא ביה במלכא, ולקבלא אורייתיה, התם וספרה לה שבעת ימים, הכא שבע שבתות, אמאי שבע שבתות. בגין למזכי לאתדכאה במיין, דההוא נהר דנגיד ונפיק. ואקרי מים חיים. וההוא נהר, שבע שבתות נפקו מניה. ועל דא שבע שבתות ודאי, בגין למזכי ביה, כמה דאתתא, דכיו דילה בליליא, לאשתמשא בבעלה:

² שם כך כתיב וברדת הטל על המחנה לילה. על המחנה כתיב, ולא כתיב וברדת הטל לילה. אלא על המחנה, בגין דיורד מההוא נקודה, על אינון יומין דאתקריאו מחנה, ומתחברת במלכא קדישא, ואימתי נחת האי טלא. כד קריבו ישראל לטורא דסיני, כדן נחת ההוא טלא בשלימו, ואדכי, ואתפסקת זוהמתן מנייהו, ואתחברו ביה במלכא וכנסת ישראל, וקבילו אורייתא, והא אוקימנא. ובההוא זמנא, ודאי כל הנחלים הולכים אל הים, לאתדכאה ולאסתחאה, וכלא אתקשרו (ס"א אתקדשו) ואתחברו ביה במלכא קדישא, תא חזי, כל בר נש דלא מני חושבנא דא, אינון שבע שבתות תמימות, למזכי לדכיותא דא. לא אקרי טהור, ולא בכללא דטהור הוא. ולא הוא כדאי למהוי ליה חולקא באורייתא, ומאן דמטי טהור להאי יומא, וחושבנא לא אתאביד מניה, כד מטי להאי ליליא, לבעי ליה למלעי באורייתא, ולאסתחברא בה, ולנטרא דכיו עלאה, דמטי עליה בההוא ליליא, ואתדכי:

עלמנו, ובגמ"ט^ט (קידושין כ"ט): נמנח פלוגתא חד מ"ד סובר שישא אדם אשה, ואח"כ ילמד תורה צטהרה, וחד מ"ד סובר רחיים צלוארו ויעסוק צתורה, וזאת אי אפשר, אמנס הכל מודים שהתורה הקדושה צריכים ללמוד צטהרה.

ועיקר העקרים של רזונו ית"ש צנתינת התורה, הוא כמו שאמר קודם צנתינת התורה, "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש", וצסוף הפרשה נאמר "אלה הדצרים אשר תדצר אל בני ישראל", נראה כי על תנאי זה נתן לנו את התוה"ק שע"י התורה ומלוות התורה, יהיו ישראל ממלכת כהנים וגוי קדוש, חוץ מה שהוא מצוה אחת ממלוות תוה"ק, "קדושים תהיו", ועוד כתיב "והתקדשתם והייתם קדושים".

רש"י הקדוש מפרש כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה, אתה מוצא קדושה, הצדיל הקצ"ה את עמו ישראל מן שאר העמים להיות גוי קדוש, ולהיות פרושים מן העריות, התנח הקדוש ר' פנחס צן יאיר כשמונה את המדריגות של איש ישראל, אמר טהרה מציאה לידי קדושה, שנאמר "וטהרו וקדשו", טומאה ר"ל הוא היפוך מקדושה, ממילא הוא ההיפך מעם ישראל אשר צריכה להיות גוי קדוש.

טומאת נדה היו הגוים הקדמונים נוהרים, לצן ארמי הי' אצי אצות הטומאה, וכשרדף אחרי יעקב אצינו ע"ה, והשיגו דרך שצעת ימים, ועיקר תכלית רדיפתו היתה "למה גנצת את אלהי", שהי' מצקש את התרפים, ויותר מכולם הי' חושד את רחל אמנו וכשאמרה לו, "לא אוכל לקום כי דרך נשים לי", גם

^ט קידושין כ"ט: ידת"ר ללמוד תורה ולישא אשה ילמוד תורה ואח"כ ישא אשה ואם א"א לו בלא אשה ישא אשה ואח"כ ילמוד תורה אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה נושא אשה ואח"כ ילמוד תורה טור' יוחנן אמר ריחיים בצוארו ויעסוק בתורה ולא פליגי הא לן והא להו:

לצן הארמי הי' מוותר על תכליתו הנרצה אליו, וסג אחור מצלי לבקש עוד את התרפים לצל לקרוב את עצמו לאשה נדה.

ובגמראי (ר"ה כ"ו.) אי' א"ר עקיבא כשהלכתי לגליא היו קורין לנדה גלמודה מאי גלמודה גמולה דא מצעלה, התנא ר' עקיבא זי"ע במאמר זה בא להעיר אותנו, כי גם האנשים הדרים בשכינת רעים, כמו שסמכה הגמ' שם מאמר שני, אמר רבי כשהלכתי לכרכי הים כו', והמה מקומות רעים, כמו שהנביא אומר "הוי יושבי חבל גוי כרתים", ואמרו חז"ל גוי שחייב כרת, והמה בלי מדה, גדר וגבול, בכל זאת לנדה קוראים הם אותה גלמודה, גמולה דא מצעלה, כלומר אפילו אנשים האלו, כשנשותיהם המה

נדות, מתרחקים מהם לצל להתקרז להם, כל כך חמור להם איסור נדה. האיסור נדה כמו שתורתנו הקדושה מלמדת אותנו חוץ מזה שיש על זה חיוז כרת, מלכד זאת כתבה התורה על זועל נדה, "ותהי' נדתו עליו", שטומאת נדתה עולה על זועלה, כמ"ש חז"ל זועל נדה כנדה, כי מושך על עצמו את טומאתה, ובגמ' אי' שהזועל נדה מטמא כעליונו של זב, טומאת זב, הוא טומאה היותר גדולה וחמורה, וקשה מכל הטומאות והילד הנוול מציאה זו, הוא צן הנדה, ושלשה חלקים באדם, חלק אחד משל הקצ"ה ושני חלקים משל אציו ואמו, וכשהצן הוא צן הנדה יש אצלו שני שלישי טומאה, ואציו ואמו מושכים על הדבר היקר להם מאד, ועל עתידם טומאה אשר הוא נגד

' ר"ה כ"ו. אמר רבי עקיבא כשהלכתי לערביא היו קורין לדכרא יובלא ואמר רבי עקיבא כשהלכתי לגליא היו קורין לנדה גלמודה מאי גלמודה דא מבעלה ואמר רבי עקיבא כשהלכתי לאפריקי היו קורין למעה קשיטה למאי נפקא מינה לפרושי מאה קשיטה דאורייתא מאה דנקי אמר רבי כשהלכתי לכרכי הים היו קורין למכירה כירה למאי נפקא מינה לפרושי אשר כריתי לי:

מקדושת עם ישראל, אשר הקדוש
צ"ה רצה שיהיו ישראל ממלכת
כהנים וגוי קדוש.

איך אני חושד ח"ו את המתפללים
כאן על העון החמור הזה, שע"י
העון הזה, בוגד אדם בעצמו,
ובצניו, ובעמו, כנ"ל, אכן אני רוצה
לומר בזה, מה שאמרו חז"ל^(ברכות ד.)
על פסוק "לדוד, שמרה נפשי כי
חסיד אני", ופריך הגמ' וכי דוד
קרא לנפשו חסיד, אלא כך אמר
דוד, וכי לא חסיד אני, כל מלכי
מזרח ומערב ישנים עד ג' שעות
ציום, וידי המלוכלכות בדם ובשפיר
ובשליא, כדי לטהר אשה לבעלה,
נראה מזה שכל תכליתו של דוד
המלך ע"ה הי' כדי לטהר אשה
לבעלה, במאמר הזה טמון סוד
כמוס, כמו שמבואר בקפריס

הקדושים, אמנם ע"פ פשוט ג"כ
נראה, כשמתדלל אדם בזה, מה
לעשות כדי לטהר אשה לבעלה,
נקרא חסיד, ויכול ג"כ לבקש מאת
הקב"ה שישמור את נפשו.

וכוונתי בזה לומר, כי צפה ניחא
כבר השתדלו אנשים יראי ה' לעשות
מקוה טהרה, נכרך ג"כ אנשים
לעשות חזרה לזה, ראשית, מה
שחסר להם עוד מעות לקבץ
ולאסוף ולשלם תיכף. שנית, לעשות
תעמולה רחבה, וללמד לכל אחד
הדינים הנכונים. הקדוש ר' אורי
מקטערליק ז"וק"ל הנקרא השרף,
למד אלף פעמים דיני וסתות, הגם
שהי' קדוש וטהור, גם יתיסד חזרת
נשים בשם טהרת צנות ישראל,
שילמדו עם נשים לעירות הדינים
של הפסק טהרה, ספירת ז' נקיים

^א ברכות ד. "לדוד, שמרה נפשי כי חסיד אני". לוי ורבי יצחק. חד אמר, כך אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם, לא חסיד אני, שכל מלכי מזרח ומערב ישנים עד שלש שעות, ואני "חצות לילה אקום להודות לך", ואידך, כך אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא, רבונו של עולם, לא חסיד אני, שכל מלכי מזרח ומערב יושבים אגודות אגודות בכבודם, ואני ידי מלוכלכות בדם ובשפיר ובשליא כדי לטהר אשה לבעלה. ולא עוד, אלא כל מה שאני עושה, אני נמלך במפיבשת רבי, ואומר לו: "מפיבשת רבי, יפה דנתני, יפה חייבתני, יפה זכיתני, יפה טהרתני, יפה טמאתני, ולא בושתי. אמר רבי יהושע בריה דרב אידי, מאי קרא, "ואדברה בעדתך נגד מלכים ולא אבוש":

וכדומה, וגם להו"ל ולחלק בשפת יהודית, ובלשון המדינה צענין זה, הלדיק הקדוש ר' משה טייטלבוים מאוהעל ז"וק"ל מחבר ספר ישמח משה, ושו"ת השיב משה, הי' מחבר והו"א לאור קונטרס בשפת יהודית, בשם מעין הטהור, המדצרת צענינים האלה, ונדפס ונכרך בכל הסדורים קרצן מנחה, וגם אם יש להם שאלה לכל ליבוש ולשאל, כי מנוה עושים צוה, והכל הוא בכלל כדי לטהר אשה לבעלה.

אחפוז עוד לומר קודם שאסיים מאמר אחד מדבר חכמו"ל צמד"רי"ב דברים (א"י"ט) על פסוק "רצ לכם סוז את ההר הזה, פנו לכם צפונה", שהקצ"ה אמר לישראל, כשיפול עשו עליכם, ומאיים עליכם צחרצו ר"ל,

אל תעמדו עצמכם נגדו, כי יש לו זכות מלות כבוד אב, שהי' מכבד את יצחק אביו, ויש לו כח זה בצרכתו של אביו ועל חרבך תחי', אמרו ישראל רצ"ע, כשיפול עלינו לאן נצרת, ולהציל את עצמינו מחרצו, אמר להם "פנו לכם צפונה", ואין צפון אלא תורה, שנאמר "יצפון לישראל תושי" פי' אין ענה אחרת, אלא להצפין את עצמינו צתורה, ולהנהיג את החיים ע"פ התורה, וזאת כלצד הוא הצלה שלנו, וע"י כן יפרוש הקצ"ה עלינו את סוכת שלומו להגן ולהציל אותנו מעשו ואלופיו עד צא היום שנאמר ועלו מושיעים צהר ציון לשפוט את הר עשו, ושמעתי מכ"ק אדמו"ר (שליט"א) ז"וק"ל מגור, מושיעים לשון רבים, היינו שני משיחים,

י"ב דברים רבה א' י"ט אמר רבי ברכיה, כשנכנס עשו אצל אביו וראה שנטל יעקב את הברכות, אמר לו לא הנחת לי אפלו ברכה אחת, שנאמר (בראשית כז, לו): הלא אצלת לי ברכה. אמר לו יצחק אפלו אני מברך, לו אני מברך, לא כך אמרתי לו (בראשית כז, כט): הוה גביר לאחיק, העבד וכל מה שיש לו לא של אדוניו הם. מהו פנו לכם צפונה, אמר רבי חיא אמר להם אם ראיתם אותו שמבקש להתגרות בכם אל תעמדו כנגדו אלא הצפינו עצמכם ממנו עד שיעבר עולמו, הוי פנו לכם צפונה. אמר רבי יהודה בר שלום, אמרו לו ישראל, רבונו של עולם, אביו מברכו (בראשית כז, מ): ועל חרבך תחיה, ואתה מסכים עמו ואומר לנו הצפינו עצמכם מפניו, ולהיכן נברח. אמר להן, אם ראיתם שמזדוג לכם ברחו לתורה, ואין צפונה אלא תורה, שנאמר (משלי ב, ז): יצפן לישראל תושיה. דבר אחר, מהו צפונה, אמר רבי יצחק אמר הקדוש ברוך הוא המתינו עד עכשו מלך המשיח לבוא, ויקים (תהלים לא, כ): מה רב טובך וגו':

משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, ואז
 היתה לה' המלוכה (והגם דצמד"ר"ג
 (שמו"ר י"ח ה') פרשת צא אי' מושיעים
 זה מיכאל וגבריאל, אכן י"ל דצחי'
 משיח בן דוד, הוא צחי' מיכאל,
 כמש"נ מיכאל שרכם, ויוסף הוא

צחי' גבריאל מצחי' איזהו גבור
 הכובש את יצרו, ולכן ישאלהו האיש
 זה גבריאל, ועוד צא גבריאל ולמד
 לו מ' לשון כי הוא צחינתו וק"ל)
 ובלג"א.

י"ג שמו"ר י"ח ה' וכשם שעשה הקדוש ברוך הוא בעולם הזה ביד מיכאל וגבריאל, כן לעתיד לבא יעשה על ידיהם, שנאמר (עובדיה א, כא): ועלו מושיעים בהר ציון לשפט את הר עשו, זה מיכאל וגבריאל. ורבנו הקדוש אומר זה מיכאל לעצמו, שנאמר (דניאל יב, א): ובעת ההיא יעמד מיכאל השר הגדול העמד על בני עמך, שהוא תובע צרכיהן של ישראל ומדבר עליהם, שנאמר (זכריה א, יב): ויען מלאך ה' ויאמר ה' צבאות עד מתי אתה לא תרחם את ירושלים, ואומר (דניאל י, כא): ואין אחד מתחזק עמי על אלה כי אם מיכאל שרכם: